

Lezingen: Job 1: 1-2, 6-12; Job 2 : 7-13 (NBV)
 Marcus 3 : 20-30 (NBV)

Gemeente van de Heer Jezus Christus,

Deze maand staat *het boek Job* het rooster. Dat wordt niet vaak gelezen, die kans moeten we aangrijpen!... Maar er zal hier en daar zeker wel even wordt gezocht: Jób, in deze mooie zomerweken...? Daar tegenover past dan óók de vraag: wie van ons zal in zijn leven níét eens een moment hebben gekend, dat je juist in dát boek wilt gaan zoeken. Om steun, je wilt een lotgenoot. Je zit zelf tegen je grenzen aan, - omdat je niet weet waar je het zoeken moet. Job is een noodkreet, een schreeuw uit de diepte. Daar kan je eigenlijk niet over preken. We kunnen wél vragen stellen. Over ons eigen leven, lijkt dat -soms- op dat van Job? Kunnen we ooit uit de voeten met zoveel onrecht, dat een goed, rechtvaardig mens wordt aangedaan? wórdt... ik zeg het maar voorzichtig: doet Góð zoiets, werkelijk? Hoe kán Hij het toelaten! Vorige week is in veel kerken al Job 1 gelezen, toen was hier een buurt- en kerkdienst. Daarom neem ik hfd 1 vandaag voor u samen met hfd 2. De drie zondagen hierna gaan uw voorgangers ermee verder, diagonaal het boek door. Vréemde verhalen! maar toch ook weer zo dichtbij, het zou over ons kunnen gaan.

Van Job als persoon weten we een paar dingen. Hij blijft, hoe we ook graven in achtergronden, niet meteen te plaatsen. Het verhaal zegt alleen dat hij in het land Us woonde - dat staat niet op de kaarten. Vermoedelijk buiten het gebied van oud Israël, naar het zuidoosten, de streek tussen Edom richting Arabië. Uit het taalgebruik valt af te leiden dat het boek Job kort na de ballingschap moet zijn geschreven, maar het verhaal op zich is vermoedelijk veel ouder. Meer zegt ons de betekenis van de naam Job, de vermoedelijke betekenis is een vraag: 'Waar is de vader?' De roep van de zoekende mens: wáár kan ik nog terecht, waar is... God? Een andere betekenis die genoemd wordt is 'aangevochten strijder'. Symboliek genoeg.

Job, een steenrijke boer, in het oude Midden Oosten, met vrouw en 10 kinderen een model gezin! De schrijvers schilderen dit breed uit, niet zonder overdrijving. Bij dat alles blijft Job de door en door rechtschape deugdzame mens. En zó iemand wordt dan getroffen door de ene rampspoed na de andere, alles, alles wordt hem afgenomen. Maar ondanks dat weet Job zijn rug recht te houden, zijn geloof in en zijn vertrouwen op God ongebroken, met zo'n onwaarschijnlijk sterk geloof, waar niet aan te tippen valt, zoiets als bij Abraham, geloven tegen de klippen op.

Job houdt vol, hij vervalt niet in depressie hij wordt niet gek, wat je toch zou verwachten... geen gelatenheid... Job? dat is alleen maar... pure overgave. Niet aan zijn tegenstanders, maar aan God.

Het verhaal begint met een duivels geding dat tegen hem wordt gevoerd, waarin de Heer zelf zich laat betrekken.

Op een dag komen de hemelbewoners hun opwachting maken. De godenzonen. Dié hebben we eerder gezien, ze zijn er al in Genesis 6. Ze vergrijpen zich aan de dochters van de mensen op aarde en ontketenen de complete neergang van wat in de beginne de goede schepping was. In de godverlatenheid die dan ontstaat, houdt één rechtvaardig man zich staande: Noach.

Tegen de stromen van kwade machten en boos geweld in.

Zo'n enkeling is ook Job.

Eerst is daar die vraag van de satan, de hideraar, de antimacht met de vele namen en gezichten... Die – wie zou niet in opstand komen - vanuit de hemel vrij spel krijgt met Gods oogappel Job. De eerste vraag (duivelse vraagjes!) van de satan is een heel hachelijke: Heeft Job geen réden om zoveel ontzag voor God te hebben? Is z'n vroomheid wel helemaal belangeloos?

Het ging hem toch goed? Zo'n voorbeeldig gelovige man, dat God tegenover de satan zelfs met een zekere trots zegt: heb je Job gezien?, zó'n levenskunst, zo onverwoestbaar oprecht, onnavolgbaar in trouw en toewijding? ....Dan gáát een mens toch bij denken: hoe kómt het dat God de Heer mij zo rijk heeft gezegend? Je leeft oprecht, blijft trouw en je houdt vast aan je geloof? Daar heeft God toch wel een antwoord op?

Nee. Ik ga hier nu niet verder op door. Want zó gezegd is het niet waar. Dat wórdt vaak gedacht en geloofd en beleden, ik heb ze ook gekend met hun wandteksten: "Des Heeren zegen maakt rijk", maar hoe je het keert of wendt, dan is zegen in het leven de belóning, als je maar goed leeft.

Nog een tegenstander: zijn eigen vrouw. De druk wordt zwaarder. De duivel, nou ja, dan weet je wat je kunt verwachten, maar je eigen vrouw... het enige dat hij nog heeft.

Dieper dan dat moment kan een mens niet vallen. Job zit in het stof, overdekt met zweren, hij krabt zich met een potscherf. Daar is zijn vrouw: 'Dwaas, hou je nu nog vol met je oprechtheid en je geloof?... Geef God je zegen en sterf!

Het eerste scheldwoord dat wij voorop de tong hebben voor elkaar: Jij bent gestoord! Gek! Dwaas, moet ik zeggen, dat staat het dichtst bij: 'los-van-God'. En zegenen – ja, maar dan een verdraaide zegen, van het scherpste sarcasme: de zegen! Zeg God maar adieu!.

Het antwoord van Job: Zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet? Een dierbare spreuk geworden, afgesleten en uiteindelijk bij ons in de uitvaartliturgie een plaats heeft gevonden

Maar wat moet het Job hebben gekóst dit op te brengen, dit te zeggen: God is trouw, of Hij nu geeft of neemt, dat maakt voor mijn geloof niet uit.

Dit is Job. Noach in vergrotende trap.

De mens die het onmogelijke doet. Hij blijft op de Heer koersen. Die het kwade niet van hem weert maar het hem ten beste keert... ja, dit is de Heid. Cat. die generaties kregen ingestampt. Bij zo'n passage betwijfel ik of de opstellers destijds Jób wel goed gelezen hebben...

Job leert ons, wat die aloude geloofs zekerheden waard zijn, van de goede God die maar zórgt. Zo érgens, dan raakt het verhaal van Job onze levens hiér.

Is er een begin van een antwoord, vanmorgen?

Er komen vrienden langs, die hebben gehoord wat er met Job is gebeurd. Ze komen niét uit nieuwsgierigheid. - Zij komen bij Job zitten, zeven dagen lang, een schéppingsweek lang, *en ze zeggen niets*. Je mond te kunnen houden – laat dit alvast voor ons het begin van een toepassing zijn.

Heeft Jezus een uitleg bij zo'n levensverhaal?

Het evangelie weet van duivelse tegenstand, die hij van meetaf te verduren krijgt, n.b. van zijn eigen familie, voor wie hij zijn verstand verloren heeft. En na zijn familie komen de schriftgeleerden wel. Met hun beschuldiging dat Jezus, begiftigd let wel met de Geest van God, werkt in opdracht van de satan. Hier heeft Jezus nog het geduld de aantijgingen af te slaan: met de demonenuitdrijvingen die ze van hem hebben kunnen zien, *bestrijdt* Hij de satan juist. Hij zal er tot op het kruis mee in gevecht zijn.

Voor ons geldt: geloof het, dat God zélf erbij is, in jouw gevecht. Dat hij er is, als eerste aan het ziekbed, als eerste op de plaats van het ongeluk, al eerste in jouw verdriet en verlies.

Job staat voor óns. *Elckerlyc* is hij. Dat maakt de troost juist door de nabijheid van God herhaalbaar, gelukkig wel!, voor elk van ons bewaard en beschikbaar.

Daarom móeten we Job lezen, terwijl het goed met ons gaat. Niet wachten tot de nood je aan de lippen komt - dan ben je te laat.

Er zullen momenten komen, waarop je wilt dat er iemand komt, in je nood, samen tegen het kwaad. Er zullen momenten komen dat je moet gáám, waar er nood is, ook al kun je het niet.

Wat zal het dan goed zijn dat je samen bent, dan heb je elkaar *broodnodig*.

Uw vroegere predikant Willem van der Zee zei over Job: Daar zijn geen woorden voor. Maar na dit begin volgen er nog vele woorden: in de sprakeloosheid van de vrienden en in Jobs weerwoord. Ook God spreekt, in verheven poëtische taal. Omdat God wel weet dat zijn mensen in nood het niet met redelijkheid redden.

Het onzegbare kan alleen maar in woorden die boven jezelf uit gaan.

Liederen waarmee je je vrij kunt zingen. Gebeden waarin je je tot de laatste vezel weg geeft.

En: het geschonken moment waarin we elkaar hier, direct, kunnen bijstaan, naaste naast naaste: samen brood eten.

Amen.